

■ УДК [78.011.26:008](477.54)

Я. О. Курганова, аспірант, Харківська державна академія культури, м. Харків

ЕСТРАДНО-ВОКАЛЬНЕ ВИКОНАВСТВО ТА ОСВІТНЯ СИСТЕМА В СУЧАСНОМУ ХАРКОВІ

Розглядаються особливості функціонування естрадно-вокального виконавства в одній із культурних сфер сучасного міста. Характеризується процес професійної підготовки естрадних співаків у навчальних закладах Харкова: музичному училищі, університеті мистецтв, академії культури, дитячих школах естетичного виховання. Доводиться, що провідну роль у професійній підготовці естрадних співаків відіграє репрезентативна творчість, яка реалізується в процесі участі в концертно-просвітніх та фестивально-конкурсних заходах.

Ключові слова: естрадно-вокальне виконавство, освітня система, академічні принципи освіти, репрезентативна творчість.

Я. А. Курганова, аспірант, Харьковская государственная академия культуры, г. Харьков

ЭСТРАДНО-ВОКАЛЬНОЕ ИСПОЛНИТЕЛЬСТВО И СИСТЕМА ОБРАЗОВАНИЯ В СОВРЕМЕННОМ ХАРЬКОВЕ

Рассматриваются особенности функционирования эстрадно-вокального исполнительства в одной из культурных сфер современного города. Характеризуется процесс профессиональной подготовки эстрадных певцов в учебных заведениях Харькова: музыкальном училище, университете искусств, академии культуры, детских школах эстетического воспитания. Доказывается, что ведущую роль в профессиональной подготовке эстрадных певцов играет репрезентативное творчество, которое реализуется в процессе участия в концертно-просветительских и фестивально-конкурсных мероприятиях.

Ключевые слова: эстрадно-вокальное исполнительство, образовательная система, академические принципы образования, репрезентативное творчество.

Ya. O. Kurhanova, postgraduate student, Kharkiv State Academy of Culture, Kharkiv

VOCAL SHOW ARTISTIC PERFORMANCE AND THE EDUCATION SYSTEM IN THE CONTEXT OF TODAY'S KHARKIV

The article deals with the features of the functioning of the vocal show artistic performance in one of the cultural areas of the modern city. Data are given about the process of professional training of pop singers in the Kharkiv educational institutions: the College of Music, the University of the Arts, the Academy of Culture, children's schools of aesthetic

education. It is determined that representative art is instrumental in training pop singers that is realized in the process of participation in cultural and educational events and festival and contest events.

Key words: vocal show artistic performance, educational system, academic principles of education, representative art.

Постановка проблеми. Специфіка функціонування вітчизняного естрадно-вокального виконавства є актуальною проблемою співвідношення елітарної та масової культур. Вирішення цієї проблеми можливе тільки в контексті з'ясування характерних ознак естрадно-вокального виконавства як соціокультурного явища, його специфічної репрезентації в різних культурних сферах, серед яких академічна освітня система посідає одне з центральних місць.

Аналіз останніх досліджень і публікації. Естрадно-вокальне виконавство привертало увагу вітчизняних науковців передусім у контексті визначення: місця вокального мистецтва в шоу-бізнесі [12], жанрових ознак української естрадної пісні [10], співвідношення естради й фольклору [17], технології [6] та методики викладання [21] естрадного співу. Утім специфіку естрадно-вокального виконавства як явища сучасної міської культури практично не досліджували.

Мета статті — розглянути соціокультурні аспекти функціонування естрадно-вокального виконавства в освітній системі Харкова як одного з провідних вітчизняних культурних центрів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Естрадно-вокальне виконавство — явище, яке сформувалося у ХХ ст. у межах масової музичної культури, котра традиційно існувала й розвивалася в умовах міської традиції. У першій чверті ХХ ст. видатний музикознавець Б. Асаф'єв зазначав, що «...салон змінила вулиця сучасного міста з усією її динамікою, кричущим плакатом і «нюансами» грубої вульгарності та вульгарної грубості ... подобається це чи не подобається пуританам смаку й інститутських чеснот, наставникам чистої музики та захисникам салонної витонченості, музиці, як стихійному потоку, пов'язаному з життям, до всього цього немає справи, та вона сприйняла, як сприйняла й поезія, і живопис, все красиве й потворне, чим живуть сучасне місто і сучасний натовп...» [2, с. 156].

Розширення побутової музичної культури у ХХ ст. спричинило формування самостійної сфери, яку В. Конен назвала третім пластом музичної культури, окреслюючи його різновидами побутової музики, серед яких естрадно-вокальне виконавство посідає одне з провідних місць [9, с. 96].

Специфіка функціонування естрадно-вокального виконавства значною мірою зумовлена інфраструктурою сучасного міста, зокрема системою соціокультурних закладів, у межах яких функціонує музична

культура. Ця система склалася на основі естетики академічного музичного мистецтва. Зокрема, у Харкові протягом кінця XIX — середини XX ст. сформувалася система соціокультурних закладів, спрямована на підготовку та подальшу професійну самореалізацію музикантів академічного спрямування. Вона складається зі спеціалізованих навчальних закладів (або їх структурних підрозділів) початкового, середнього й вищого рівнів, на базі яких забезпечується здобуття теоретичних знань й набуття технічних і художніх виконавських навичок, та державних профільних культурних закладів (філармонії, музичні театри), де творчо самореалізуються професійні виконавці — репрезентанти академічної естетики.

З другої половини XIX ст. актуалізується розважальність у сфері дозвілля. Так, у Харкові в 1860-ті рр. виникли розважальні сади, де, з метою залучення публіки, організовувалися різноманітні розваги, зокрема, концертні заходи, репертуар яких становили музичні розважальні номери [5, с. 42]. Офіційного визнання естрадно-вокальне виконавство набуло завдяки активній концертній діяльності представників естради на фронті в роки Другої світової війни 1941–1945 рр. У цьому контексті знаковою є творча доля харків'янки Клавдії Іванівни Шульженко (1906–1984), котра починала професійну діяльність як артистка харківських театрів та московського мюзик-холу, виступаючи переважно з народнопісенним репертуаром. З 1940 р. вона співала зі створеним нею джазовим оркестром, який у воєнний період був фронтовим джаз-ансамблем та дав більше 500 концертів для солдатів, за що співачка отримала державні нагороди (медаль та орден), а в 1945 р. «за видатні заслуги в галузі вокального мистецтва» Шульженко як солістці всеросійського гастрольно-концертного об'єднання присвоєне почесне звання заслуженої артистки РСФСР [4].

Із середини XX ст. естрадно-вокальне виконавство посідає одне з центральних місць у вітчизняній музичній культурі. Естрадна пісня постійно звучить у різноманітних концертних програмах під час свят і урочистостей, на радіо та телебаченні. Осмислення естрадної пісні як дієвого засобу ідеологічного впливу на масову публіку зумовило ставлення до неї як складової радянської культурної політики. У той період до створення репертуару радянського естрадно-вокального виконавства активно долучилися професійні композитори, а провідними естрадними співаками стали виконавці з академічною освітою. Зокрема, популярний естрадний співак 1960-х рр. харків'янин, народний артист РСФСР, заслужений артист України Вадим Мулерман здобув академічну вокальну освіту; народний артист СРСР Юрій Богатиков також пройшов у Харкові підготовку оперного вокаліста. Певною мірою ця традиція зберігається донині: серед солістів-вокалістів

Харківської обласної філармонії, у репертуарі котрих важливе місце посідає естрадна пісня, більшість (Олег Летенко, Михайло Маркович, Олена Подус, Яна Боброва, Наталя Сидоренко) є випускниками відділення академічного вокалу Харківського університету мистецтв.

У другій половині ХХ ст. в СРСР активно поширюється естрадно-пісенне виконавство, пов'язане з такими музичними жанрами, як джаз та рок. Радянська культурна політика негативно ставилася до рок-музики як антисоціального явища. В умовах заборони рок-музики певні групи, обстоюючи право на вільну від ідеологічних обмежень творчість, функціонували нелегально, інші погоджувалися з радянською ідеологічною системою та набували статусу вокально-інструментальних ансамблів (ВІА) — офіційна назва визнаних державою професійних і самодіяльних музичних груп, які в 1960–1980-ті рр. працювали в жанрі популярної пісенної естради. На відміну від андеграундних рок-гуртів, репертуар офіційно існуючих ВІА складався з аранжувань народних пісень або творів професійних композиторів [9].

Однією з характерних ознак цього напрямку був здебільшого аматорський рівень учасників музичних колективів, зокрема співаків. Утім, протягом останніх десятиліть ХХ ст. відбувалася трансформація репрезентативної практики в масовій музиці. Зокрема, джаз практично увійшов до складу елітної академічної музики не стільки з причин еволюції в межах самого напрямку, скільки від значного зниження рівня володіння навичками гри чи співу в аматорському музикуванні. Про визнання джазу в академічних музичних колах свідчить започаткування у вітчизняних середніх та вищих спеціалізованих навчальних закладах підготовки фахівців, зокрема вокалістів за спеціалізацією «Музичне мистецтво естради». Так, однойменне відділення Харківського музичного училища імені Б. Лятошинського (надалі — ХМУ) в 2015 р. відзначило своє 25-річчя, а в 1996 р. офіційного статусу набула кафедра музичного мистецтва естради в місцевому університеті мистецтв імені І. П. Котляревського (надалі — ХНУМ).

Демократизація суспільства, з одного боку, та осмислення специфічності техніки естрадного вокалу, з іншого, зумовили впровадження в державних навчальних музичних закладах спеціалізації «Естрадний спів». Зокрема, у Харківській державній академії культури (надалі — ХДАК) набір за цією спеціалізацією розпочато в 1999 р.

Фахова підготовки естрадного співака в цих закладах ґрунтується на академічних освітніх принципах. Студенти здобувають ґрунтовні теоретичні знання як з фундаментальних, так і суто професійних дисциплін, а прищеплення виконавських навичок здійснюється в безпосередньому спілкуванні з визнаними фахівцями в галузі

естрадно-вокального виконавства. Зокрема, авторитет завідувача відділу музичного мистецтва естради ХМУ Л. П. Іванової підтверджується численними запрошеннями до складу журі фестивально-конкурсних заходів. Значну роль у фаховому становленні естрадного співака відіграє безпосередня виконавська практика, яка відбувається під час різноманітних концертних заходів. Найталановитіших студентів педагог цілеспрямовано готує до участі в конкурсних змаганнях. Так, Л. Іванова за період 2006–2011 рр. підготувала чотирнадцять лауреатів міжнародних та всеукраїнських конкурсів.

Необхідно відзначити, що відсутність спеціалізованої підготовки естрадних співаків у Харківському училищі культури не заважає учням цього закладу не тільки брати участь, а й перемагати у фестивально-конкурсних заходах. Зокрема, студенти хорового відділення училища стали лауреатами в номінації «Естрадний спів» на V всеукраїнському фестивалі-конкурсі «Осінні мелодії» (2013) та II міжнародному фестивалі-конкурсі музичного мистецтва «Київський колорит» (2014) [11].

У ХНУМ підготовка вокалістів естрадного напрямку здійснюється на кафедрі «Музичне мистецтво естради та джазу». З 2002 р. естрадно-джазовий спів викладає Н. В. Дрожжина, яка здобула академічну вокальну освіту, утім, ще в часи навчання в музичному училищі розпочала професійний шлях естрадної співачки, гастролюючи в складі естрадних ансамблів. Фахову підготовку естрадних вокалістів Дрожжина суміщає з активною науково-методичною діяльністю. Зокрема, вона захистила кандидатську дисертацію з проблем естрадно-вокального виконавства [7]. Провідні позиції митця у вітчизняному естрадно-вокальному виконавстві підтверджуються її участю з середини 2000-х рр. у фестивально-конкурсних заходах як голова або член журі в Україні та за кордоном [14].

Якщо для Н. Дрожжиної безпосередня виконавська творчість нині не є актуальною, то заслужений артист України А. В. Тимошенко, котрий з 2007 р. викладає естрадно-джазовий спів на означеній кафедрі, активно репрезентує естрадну пісню. Здобувши академічну вокальну освіту, він у 1990 р. став солістом Харківської філармонії. У його репертуарі, окрім романсів, народних пісень, важливе місце посідають популярні хіти зарубіжної, радянської та української естради [1].

Професійний рівень викладацького складу сприяє активній виконавській творчості студентів кафедри. Серед вихованців — численні переможці міжнародних і національних конкурсів естрадних співаків. ТеаJAZZ студія Наталії Дрожжиної добре відома в Харкові, а виступи І. Чернової стали візитною картою ХНУМ, оскільки студентка

представляла кафедру на багатьох міжнародних джазових фестивалях і конкурсах [23].

З часу заснування в ХДАК кафедри естрадного співу у 2001 р. її очолює заслужена артистка України Л. В. Кудрич. У викладацькому складі поряд з визнаними митцями заслуженими артистами України Л. О. Красовською та Ю. М. Данильчишиним (діючий соліст Харківської філармонії) педагогічну діяльність здійснюють випускники кафедри, переможці численних виконавських конкурсів В. Захарова і А. Верещака. Професійний рівень викладацького складу кафедри засвідчують постійні перемоги її вихованців у міжнародних та всеукраїнських конкурсах, телевізійних проектах [20, с. 138].

Окрім того, кафедра естрадного співу є ініціатором різноманітних мистецьких проектів у Харкові. Так, у 2000 р. на базі кафедри створено Театр естрадної пісні «Степ», виступи якого популярні серед харків'ян [15]. Силами театру у 2004 р. на сцені місцевого оперного театру поставлений мюзикл С. Кудрич «Монах» [20, с. 137]. Л. Кудрич у листопаді 2012 р. організувала та провела 1-й міжнародний фестиваль-конкурс мистецтв «DanceSong Fest 2012», у якому взяли участь представники хореографічного мистецтва та виконавці естрадної пісні різних вікових категорій. Цей захід став традиційним, а про його авторитетність свідчить участь представників багатьох країн світу. Конкурсні змагання фестивалю відбуваються на провідних концертних майданчиках Харкова, а фестивальна програма передбачає також організацію майстер-класів і семінарів-практикумів [13].

В останні роки простежується популярність естрадно-вокального виконавства, зокрема серед дітей та підлітків, бажання котрих співати значною мірою ґрунтується на впливі на масову аудиторію шоу-бізнесу, передусім телевізійних проектів, зразка «Фабрики зірок», «Голос країни» тощо. Прагнення бути схожими на своїх кумирів і брати участь у подібних заходах стимулюють дітей та їх батьків набувати навичок естрадного співу. Такий попит зумовлює відповідний відгук шкіл естетичного виховання, на базі яких створюються навчальні підрозділи естрадної спрямованості. Так, у Харкові в дитячій музичній школі (надалі — ДМШ) ім. М. Коляди функціонує естрадний відділ, у дитячій школі мистецтв (надалі — ДШМ) № 6 та ДМШ ім. М. Лисенка викладається естрадний спів. Якісна фахова підготовка дітей сприяє їх успішній участі у фестивально-конкурсних заходах. Так, учениця ДШМ № 6 В. Полуянова у 2012 р. отримала Гран-прі дитячого конкурсу «Ангел Різдва» (Новомосковськ) [24].

Популярність естрадного співу зумовила специфіку сучасного функціонування хорового відділення в Ліцеї мистецтв № 133, де, поряд із заняттями в хорах академічної спрямованості, діти беруть

участь у вокально-естрадних ансамблях, серед яких — переможці різноманітних конкурсних заходів «Von Virage» (кер. Н. Лагутіна), «Час», «Хобі», «Відлуння», «Озорники» (кер. Р. Лутай), «Branshs», «Па-де-де» (кер. С. Маража) [22].

З метою розширення світогляду учнів адміністрації дитячих музичних закладів організують різноманітні зустрічі. Так, на базі ДШМ № 6 здійснений соціально-художній проект — музично-театральна вітальня «На Олексіївці», де, наприклад, у лютому 2012 р. відбувся творчий вечір мешканців мікрорайону з викладачем школи, композитором та естрадною співачкою — переможницею різноманітних всеукраїнських і міжнародних конкурсів Л. А. Каменевою [16]. Подібні заходи, окрім іншого, сприяють поширенню інформації про навчальний заклад серед населення та зацікавленості ним, як місцем творчої реалізації підростаючого покоління.

Харківські дитячі школи естетичного виховання є основоположниками конкурсів та фестивалів, які нині набули визнання не тільки на всеукраїнській арені, а й міжнародному рівні. Якщо фестиваль імені К. Шимановського, конкурси юних виконавців імені Л. Бетховена та юних концертмейстерів «Амадей» презентують змагання в галузі дитячого академічного музикування, то започаткований у 1997 р. на базі Ліцею мистецтв № 133 Відкритий бієнале дитячої творчості «Від 5 до 10» належить до форумів широкої естетичної спрямованості. У межах бієнале відбуваються виступи театральних, хореографічних, музичних колективів та сольні змагання читців і музикантів, зокрема виконавців естрадної пісні [3]. На кшталт цього заходу в 2003 р. при ДМШ імені К. Шульженко започаткований обласний фестиваль дитячої творчості «Харків — місто добрих надій» [18].

Найбільше конкурсних номінацій Відкритого фестивалю світової музики, який відбувається з 2002 р. на базі ДШМ ім. М. Леонтовича. Тут змагаються дитячі хорові колективи й інструментальні ансамблі, піаністи, виконавці на духових, струнно-смичкових та інших музичних інструментах, співаки. Така специфіка фестивалю сприяє постійному збільшенню кількості учасників. Якщо у 2010 р. в заході взяли участь понад 500 юних музикантів, то наступного року — більше тисячі виконавців та дитячих колективів шкіл естетичного виховання Харкова й Харківської області [19].

Висновки. Отже, упровадження підготовки професійних естрадних співаків у сфері вітчизняної академічної музичної освіти зумовлено як демократичними процесами в суспільстві, так і методичним осмисленням специфіки естрадного вокалу. Провідну роль у фаховій підготовці естрадних співаків відіграє репрезентативна творчість, яка

реалізується здебільшого завдяки участі в концертно-просвітніх та фестивально-конкурсних заходах.

Перспективи подальшого дослідження сучасного вітчизняного естрадно-вокального виконавства пов'язано з виявленням специфіки його функціонування в аматорському та молодіжному середовищах на основі жанрових і змістовних характеристик проявів цього актуального для сучасної музичної практики феномену.

Список використаних джерел

1. Андрей Тимошенко [Електронний ресурс]. — Режим доступа : <http://www.new-format.com/index.php?artist=163&name=20&page=4>. — Загл. с экрана.
2. Асафьев Б. О музыке XX века / Б. Асафьев. — Л. : Музыка, 1982. — 200 с.
3. Біенале «Від 5 до 10» [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://lyceum133.edu.kh.ua/b>. — Назва з екрана.
4. Василинина И. Клавдия Шульженко / И. Василинина. — М. : Искусство, 1979. — 176 с.
5. Галонська О. І. Театри малих форм у культурному контексті Харкова першої третини ХХ століття : дис. ... кандид. мистецтвознавства : 26.00.04 — українська культура / О. І. Галонська. — Харків, 2009. — 207 с.
6. Дрожжина Н. В. Вокальне виконавство в системі музичного мистецтва естради : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства / Н. В. Дрожжина ; Харків. держ. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. — Харків, 2008. — 16 с.
7. Кафедра «Музичне мистецтво естради та джазу» [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://dum.kharkov.ua/estrada.htm>. — Назва з екрана.
8. Конен В. Третий пласт: новые массовые жанры в музыке XX века / В. Конен. — М. : Музыка, 1994. — 157 с.
9. Лошков Ю. Рок-музыка в Україні: період культивування / Ю. Лошков // Аркадія. — Одеса, 2015. — № 2 (43). — С. 18–22.
10. Мозговий М. П. Становлення і тенденції розвитку української естрадної пісні : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства / М. П. Мозговий ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. — Київ, 2007. — 15 с.
11. Обласний комунальний заклад «Харківське училище культури» [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://huk.kh.ua/vstupy-tel-poe-slovo/nagradu>. — Назва з екрана.
12. Откидач В. Естрадний спів і шоу-бізнес : навч.-метод. посіб. / В. Откидач. — Вінниця : Нова книга, 2013. — 368 с.
13. Прошел фестиваль вокала и танца [Электронный ресурс]. — Режим доступа : [kh-news.net/kultura-i-obrazovanie/item/1844-proshel-festival-vokala-i-tanca.html\[x\]](http://kh-news.net/kultura-i-obrazovanie/item/1844-proshel-festival-vokala-i-tanca.html[x]). — Загл. с экрана.

14. Романенко Е. 19 мая 2012 г. Концерт «Молодые голоса» / Е. Романенко // Dominanta : Часопис ХНУМ ім. І. П. Котляревського. — 2013. — Вип. 24. — С. 6.
15. Студентський театр естрадної пісні «СТЕП» [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.ic.ac.kharkov.ua/Facs_Kaf/ММ_es_STEP.html. — Назва з екрана.
16. Творческий вечер в детской школе искусств № 6 состоялся! [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://deti.kharkov.ua/news/2392.htm>. — Загл. с экрана.
17. Тормахова В. М. Українська естрадна музика і фольклор: взаємопроникнення і синтез : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства / В. М. Тормахова ; Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. — Київ, 2007. — 17 с.
18. Фестиваль «Харків — місто добрих надій» [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://m-r.co.ua/mr/mr.nsf/0/FA>. — Назва з екрана.
19. Фестиваль мировой музыки // Харьковские известия. — 2011. — 14 декабря. — С. 2.
20. Харківська державна академія культури: до 80-річчя з дня заснування : монографія / В. М. Шейко, М. М. Каністратенко, Н. М. Кушнарченко та ін. — Харків : ХДАК, 2009. — 196 с.
21. Хижко О. В. Формування навичок естрадно-джазового музикування у студентів музичних училищ : автореф. дис. ... канд. пед. наук /О. В. Хижко ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. — Київ, 2009. — 17 с.
22. Хоровий профіль [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://lyceum133.klasna.com/uk/site/khorove-viddilennya.html>. — Назва з екрана.
23. Шаповалова Л. День джаза в университеті искусств / Л. Шаповалова // Dominanta : Часопис ХНУМ ім. І. П. Котляревського. — 2013. — Вип. 24. — С. 4.
24. Школьные новости [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://dshi6.kharkov.ua/page/gran-pri-detskogo-konkursa-angel-rozhdestva-udostoena-vlada-polujanova>. — Загл. с экрана.

References

1. Andrey Timoshenko [Elektronnyy rezhim dostupa] // <http://www.new-format.com/index.php?artist=163&name=20&page=4>. — Zaglaviye s ekrana.
2. Asafyev B. O muzyke XX veka / B. Asafyev. — L. : Muzyka. 1982. — 200 s.
3. Biennale "Vid 5 do 10" [Elektronnyi rezhym dostupu] // <http://lyceum133.edu.kh.ua/b>. — Zaholovok z ekranu.
4. Vasilinina I. Klavdiya Shulzhenko / I. Vasilinina. — M. : Iskusstvo. 1979. — 176 s.
5. Halonska O. I. Teatry malykh form u kulturnomu konteksti Kharkova pershoi tretyny XX stolittia : dysertatsiia na zdobuttia naukovoho stupenia kandydata mystetstvoznavstva : 26.00.04 — ukrainska kultura. — Kh. : KhDAK, 2009. — 207 s.

6. Drozhzhyna N. V. Vokalne vykonavstvo v systemi muzychnoho mystetstva estrady : avtoref. dys. ... kand. mystetstvoznav. / N. V. Drozhzhyna ; Khark. derzh. un-t mystets. im. I. P. Kotliarevskoho. — Kharkiv, 2008. — 16 s.
7. Kafedra «Muzychne mystetstvo estrady ta dzhazu» [Elektronnyi rezhym dostupu] // <http://dum.kharkov.ua/estrada.htm>. — Zaholovok z ekranu.
8. Konen V. Tretiy plast: novyye massovyye zhanry v muzyke XX veka / V. Konen. — M. : Muzyka. 1994. — 157 s.
9. Loshkov Yu. Rok-muzyka v Ukraini: period kultyvuvannia / Yu. Loshkov // Arkadiia. — Odesa, 2015. — № 2 (43). — S. 18–22.
10. Mozghovyi M. P. Stanovlennia i tendentsii rozvytku ukrainskoi estradnoi pisni : avtoref. dys. ... kand. mystetstvoznav. / M. P. Mozghovyi ; Kyivskiy nats. un-t kultury i mystetstv. — Kyiv, 2007. — 15 s.
11. Oblasnyi komunalnyi zaklad «Kharkivske uchylshche kultury» [Elektronnyi rezhym dostupu] // <http://huk.kh.ua/vstupy-tel-noe-slovo/nagrody>. — Zaholovok z ekranu.
12. Otkydach V. Estradnyi spiv i shou-biznes : navch.-metod.posib. / V. Otkydach. — Vinnytsia : Nova knyha, 2013. — 368 s.
13. Proshel festival vokala i tantsa [Elektronnyy rezhim dostupa] // [kh-news.net/kultura-i-obrazovanie/item/1844-proshel-festival-vokala-i-tanca.html\[x\]](http://kh-news.net/kultura-i-obrazovanie/item/1844-proshel-festival-vokala-i-tanca.html[x]). — Zaglaviye s ekrana.
14. Romanenko Ye. 19 maya 2012 g. Kontsert «Molodyye golosa» / Ye. Romanenko // Dominanta : Chasopys KhNUM im. I. P. Kotliarevskoho. — 2013. — Vyp. 24. — S. 6.
15. Studentskyi teatr estradnoi pisni “STEP” [Elektronnyi rezhym dostupu] // http://www.ic.ac.kharkov.ua/Facs_Kaf/MM_es_STEP.html. — Zaholovok z ekranu.
16. Tvorcheskyy vecher v detskoy shkole iskusstv №6 sostoyalysya! [Elektronnyy rezhim dostupa] <http://deti.kharkov.ua/news/2392.htm>. — Zaglaviye s ekrana.
17. Tormakhova V. M. Ukrainska estradna muzyka i folklor: vziemopronyknennia i syntez : avtoref. dys. ... kand. mystetstvoznav. / V. M. Tormakhova ; Natsion. muz. akad. Ukrainy im. P. I. Chaikovskoho. — Kyiv, 2007. — 17 s.
18. Festyval «Kharkiv — misto dobrykh nadii» [Elektronnyi rezhym dostupu] // <http://m-r.co.ua/mr/mr.nsf/0/FA>. — Zaholovok z ekranu.
19. Festival mirovoy muzyki // Kharkovskyye izvestiya. — 2011. — 14 dekabrya. — S. 2.
20. Kharkivska derzhavna akademiia kultury: do 80-richchia z dnia zasnuvannia : monohrafiia / V. M. Sheiko, M. M. Kanistratenko, N. M. Kushnarenko ta in. — Kh. : KhDAK, 2009. — 196 s.
21. Khyzhko O. V. Formuvannia navychok estradno-dzhazovoho muzykuvannia u studentiv muzychnykh uchylshch : avtoref. dys. ... kand. ped. nauk / O. V. Khyzhko ; Natsion. pedahoh. un-t im. M. P. Drahomanova. — Kyiv, 2009. — 17 s.
22. Khorovyy profil [Elektronnyi rezhym dostupu] // <http://lyceum133.klasna.com/uk/site/khorove-viddilennya.html>. — Zaholovok z ekranu.

23. Shapovalova L. Den dzhaza v universitete iskusstv / L. Shapovalova // Domnanta : Chasopys KhNUM im. I. P. Kotliarevskoho. — 2013. — Vyp. 24. — S. 4.
24. Shkolnyye novosti [Elektronnyy rezhim dostupa] // <http://dshi6.kharkov.ua/page/gran-pri-detskogo-konkursa-angel-rozhdestva-udostoena-vladapolujanova>. — Zaglaviye s ekrana.

■ UDC УДК [78.011.26:008](477.54)

Ya. O. Kurhanova, postgraduate student, Kharkiv State Academy of Culture, Kharkiv

VOCAL SHOW ARTISTIC PERFORMANCE AND THE EDUCATION SYSTEM IN THE CONTEXT OF TODAY'S KHARKIV

The aim of the article is to determine the social and cultural aspects of the vocal show artistic performance in the urban culture, in particular, in the educational system of Kharkiv as one of the leading national cultural centers.

Research methodology. The historical method has enabled to determine the social and cultural aspects of forming the professional training of pop singers in the field of academic music education. The narrative method has helped to identify the specific character of the functioning of the vocal show artistic performance in the educational system of Kharkiv.

Results. The article deals with the features of the functioning of the vocal show artistic performance in one of the cultural areas of the modern city. The author traces the main factors of forming the professional training of pop singers in the field of academic music education. Data are given about the process of professional training of pop singers in the Kharkiv educational institutions: the College of Music, the University of the Arts, the Academy of Culture. The article presents an overview of professional training forms of the variety art singing in the Kharkiv children's schools of aesthetic education. It is determined that representative art is instrumental in training pop singers that is realized in the process of participation in cultural and educational events and festival and contest events.

Novelty. A case study of the educational system of Kharkiv formed on the basis of aesthetics of academic music art has made it possible to identify the specific character of the functioning of the vocal show artistic performance.

The practical significance. The findings can be applied in new developments of contemporary urban culture as well as in teaching practice.

Key words: vocal show artistic performance, educational system, academic principles of education, representative art.

Надійшла до редколегії 10.08.2016 р.